

Sygn. akt III AUa 1533/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jarosław Błaszczak
Sędziowie:	SSA Jacek Witkowski SSA Elżbieta Kunecka (spr.)
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku J. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach

na skutek apelacji J. T.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 31 sierpnia 2011 r. sygn. akt V U 954/11

I. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzające go decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 24 marca 2011 r. i 05 maja 2011 r. w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. T. prawo do emerytury od dnia 01 lutego 2011 r.,

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 210 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. T. odwołał się od decyzji ZUS Oddział w O. z dnia 5 stycznia 2011r., którą organ rentowy odmówił mu wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Opolu odwołanie to oddalił.

Rozstrzygnięcie to Sąd oparł o następująco ustalony stan faktyczny:

Wnioskodawca J. T., ur. 2 czerwca 1950 r., obecnie nie kontynuuje zatrudnienia (fakt bezsporny), posiada łączny staż ubezpieczeniowy w wysokości 34 lat, 3 miesięcy i 15 dni okresów składkowych, nieskładkowych. Nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

W dniu 8 lutego 2011 r. J. T. złożył do ZUS Odział w O. wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 5 maja 2011 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W tej decyzji organ rentowy uznał wnioskodawcy powyższy łączny staż ubezpieczeniowy w wysokości 34 lat, 3 miesięcy i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych wskazując jednak w uzasadnieniu, że wnioskodawca nie posiada wymaganych 15 lat okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnych charakterze, a jedynie 12 lat, 9 miesięcy i 5 dni pracy tego rodzaju. W uzasadnieniu wskazano, że do tego rodzaju prac ZUS nie uznał wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 1 listopada 1969 r. do 31 sierpnia 1974 r. w Zespole Szkół Zawodowych Nr (...) w O. ponieważ ze świadectwa pracy z dnia 31 sierpnia 1974 r. wynika, że w tym okresie był zatrudniony na stanowisku starszego rzemieślnika. Brak jest informacji, że w tym okresie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy stale i bezpośrednio przy stanowiskach pracy zaliczanych do szczególnych warunków.

W okresie od 1 listopada 1969r. do 31 sierpnia 1974r. J. T. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Zespole Szkół Zawodowych Nr (...) w O..

Wnioskodawca pracował w tym okresie na etacie łączonym, jako konserwator - palacz. Zakres obowiązków wnioskodawca zawsze miał ten sam. Zajmował się naprawami w całym budynku szkolnym, konserwacją a także paleniem w piecach centralnego ogrzewania.

Jako konserwator wnioskodawca miał dużo pracy, zajmował się naprawą sprzętu szkolnego tj. krzeseł, ławek, szafek, oświetlenia, sanitariatów, urządzeń w gabinetach, również wykonywał pewne prace wokół szkoły np. związane z utrzymaniem zieleni, sprzętu wychowania fizycznego. Konieczność naprawy sprzętu szkolnego w tej szkole występowała stale.

Jako palacz wnioskodawca pracował w trudnych warunkach pracy, ponieważ kotłownia była położona w podziemiu była niska, były tam ciężkie warunki pracy. Praca palacza nie była zautomatyzowana, wnioskodawca obsługiwał piec węglowo-koksowy, trzeba było zrzucać węgiel i koks z podwórka do kotłowni. Były dwa duże piece na szkołę i jeden mniejszy na zaplecze związane z lekcjami wychowania fizycznego i zajęciami sportowymi pozalekcyjnymi. W okresie zimowym praca ta była intensywniejsza, w okresie letnim ograniczała się do nagrzania wody potrzebnej dla zaplecza wychowania fizycznego (natryski). W okresie letnim wnioskodawca też palił w tym małym piecu, dla zapewnienia ciepłej wody dla zajęć sportowych. Zimą wnioskodawca więcej pracował w kotłowni, latem mniej, w czasie wakacji było sprzątanie i woda ciepła też była potrzebna sprzątaczkom. Zimą wnioskodawca jako palacz pracował po 8 godzin a w wolnych chwilach pracował jako konserwator, stąd też wynikały jego godziny nadliczbowe w zimie.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na zaliczenie do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawcy w charakterze konserwatora – palacza w okresie od 1 listopada 1969 r. do 31 sierpnia 1974 r. w Zespole Szkół Zawodowych nr (...) w O.. Z zeznań świadków oraz akt osobowych wynika bowiem, że wnioskodawca pracował na tzw. stanowisku łączonym konserwatora – palacza, a zatem nie wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązków palaczy nieautomatyzowanych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego, wymienionych w wykazie A, w dziale IV pod poz. 1 .

Organ rentowy prawidłowo również zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych z całego okresu zatrudnienia w (...)Przedsiębiorstwie (...) S.A. na stanowisku monter a wodno- kanalizacyjnego według przedłożonego świadectwa pracy 12 lat, 9 miesięcy i 5 dni pracy w warunkach szczególnych. Zaskarżona decyzja jest zatem prawidłowa.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył wnioskodawca, zarzucając sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zgromadzonego materiału dowodowego polegającą na uznaniu, że wnioskodawca nie wykonywał pracy

w warunkach szczególnych przez wymagany ustawowo 15-letni okres, co uprawniałoby go do wnioskowanego świadczenia emerytalnego, będącą wynikiem naruszenia przepisu postępowania cywilnego, a to art. 233 § 1 kp, polegającego na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i dokonaniu całkowicie dowolnej i jednostronnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, podczas gdy z akt osobowych ubezpieczonego – w szczególności treści umów o pracę, umów zlecenia, upomnień i innych dokumentów – czemu nie przeczą zeznania świadków wynika, że zgodnie z wersją wnioskodawcy pracował on jako palacz w Zespole Szkół nr (...) w O., także w warunkach szczególnych, a suma przepracowanych lat spełnia ustawowe warunki dla przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury.

Wskazując na te zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania .

W uzasadnieniu apelacji wnioskodawca podniósł, iż wbrew ustaleniom Sądu Okręgowego w okresie pracy od 1 listopada 1969 r. do 31 sierpnia 1974 r. w Zespole Szkół Zawodowych nr (...) w O. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązki palacza niezautomatyzowanych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego, wymienionych w wykazie A, w dziale IV pod poz. 1. Pozostałe czynności – tj. czynności konserwatorskie wykonywał poza godzinami pracy, tj. po zakończeniu przez uczniów zajęć lekcyjnych, w oparciu o umowy zlecenia. Ponadto niezrozumiałym jest dla wnioskodawcy dlaczego w zakresie zatrudnienia w szczególnych warunkach w (...) S.A. uznano mu okres o pół roku krótszy niż się domagał.

Sąd Apelacyjny w oparciu o zgromadzony przez Sąd I instancji materiał dowodowy ustalił dodatkowo, że wnioskodawca w dniu 1 listopada 1969 r. zawarł umowę o pracę w Zespole Szkół Zawodowych w O. na stanowisku palacza c.o. oraz w wymiarze ½ etatu na stanowisku konserwatora, (k.37 akt osobowych). Na podstawie wymienionej umowy wnioskodawca zatrudniony był do dnia 1 marca 1970 r. W okresie od 2 marca 1970 r. do 30 września 1971 r. wnioskodawca zatrudniony był w zespole Szkół Zawodowych Nr (...) w O. na stanowisku palacza c.o. w wymiarze półtora etatu na podstawie umowy z dnia 2 marca 1970 r. (k. 36 akt osobowych), a od dnia 1 lutego 1972 r. do dnia 1 września 1973 r. na stanowisku palacza c.o. w oparciu o umowę z dnia 1 lutego 1972 r., oraz na podstawie odrębnej umowy o pracę z dnia 1 lutego 1972 r. na stanowisku starszego konserwatora instalacji wodno-sanitarnych i c.o. w wymiarze 75 godzin miesięcznie (k. 32 i n. akt osobowych).

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja wnioskodawcy jest uzasadniona.

Wnioskodawca urodził się 2 czerwca 1950 r.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst. jedn. Z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2).

Wnioskodawca swoje roszczenie wywodził z treści art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Warunkiem uzyskania przez ubezpieczonego prawa do emerytury w oparciu o art. 32 ust. 1 powołanej ustawy w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. 8, poz. 43) jest wykazanie, iż spełnia on następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiety i 60 lat dla mężczyzny i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach wymienionej w Wykazie A, stanowiącym załącznik do powołanego rozporządzenia. Praca w szczególnych warunkach musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył wykazania przez wnioskodawcę wymaganego powołanym przepisem stażu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 12 lat, 9 miesięcy i 5 dni, odmawiając uznania za okres pracy w warunkach szczególnych okresu pracy od 1 listopada 1969 r. do 31 sierpnia 1974r. w Zespole Szkół Zawodowych nr (...) w O. wskazując, że wnioskodawca wykonywał pracę na stanowisku łączonym palacza i konserwatora. Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego uznał, iż decyzja organu rentowego jest prawidłowa, ponieważ wnioskodawca nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych stale u w pełnym wymiarze czasu pracy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wnioskodawca trafnie zarzuca, iż sporny okres pracy winien zostać uznany za okres pracy w warunkach szczególnych, uprawniający wnioskodawcę do uzyskania świadczenia w obniżonym wieku emerytalnym. Istotnie bowiem zgromadzony sprawie materiał dowodowy wykazał, że wnioskodawca pracował na stanowisku palacza niezautomatyzowanych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wnioskodawca w apelacji podniósł, iż w okresie pracy od 1 listopada 1969 r. do 31 sierpnia 1974 r. w Zespole Szkół Zawodowych nr (...) w O. zatrudniony był na stanowisku palacza na całym etacie i wykonywał te prace będąc zatrudnionym w wymiarze pełnego etatu, a pozostałe czynności – tj. czynności konserwatorskie w oparciu o dodatkową umowę o pracę lub umowę zlecenia, poza godzinami pracy na stanowisku palacza.

Twierdzenia wnioskodawcy w tym zakresie zdaniem Sądu Apelacyjnego znajdują oparcie w aktach osobowych. Jak wynika z umów o pracę, na podstawie których wnioskodawca był zatrudniony w spornym okresie, wnioskodawca pracował na stanowisku palacza w wymiarze pełnego etatu oraz dodatkowo na 1/2 etatu na stanowisku konserwatora. W umowie z dnia z dnia 1 listopada 1969 r. wskazano, że wnioskodawcy powierza się obowiązki palacza c.o. oraz w wymiarze 1/2 etatu - konserwatora (k. 37 akt osobowych). Na podstawie umowy z dnia 2 marca 1970 r. wnioskodawca z dniem 2 marca zatrudniony został na stanowisku palacza c.o. w wymiarze 1 i 1/2 etatu, z zastrzeżeniem, że po skończonym paleniu wnioskodawca ma wykonywać prace konserwatorskie (k. 36 akt osobowych). Zgodnie z umową z dnia 1 lutego 1972 r. wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku palacza. Jednocześnie w tym samym dniu wnioskodawca zawarł umowę o pracę w tym samym zakładzie pracy na stanowisku starszego konserwatora instalacji wodno – sanitarnej i c.o. Jak wynika z umowy, pracę tą wnioskodawca miał wykonywać w wymiarze 75 godzin miesięcznie.

Wymienione umowy wskazują zatem wyraźnie, iż wnioskodawca w okresie od 1 listopada 1969 r. do 2 marca 1970 r., od 2 marca 1970 r. do 1 października 1971 r. oraz od 1 lutego 1972 r. do 1 września 1973 r. pracował na stanowisku palacza, będąc zatrudnionym w wymiarze pełnego etatu, natomiast pozostałe czynności konserwatora wykonywał - dodatkowo, w wymiarze 1/2 etatu.

Taki wymiar czasu pracy na poszczególnych stanowiskach potwierdzają świadkowie, którzy zgodnie zeznali, że jakkolwiek J. T. zatrudniony był na stanowisku palacza – konserwatora, czynności palacza wykonywał stale i pełnym wymiarze czasu pracy, natomiast pozostałe czynności, tj., czynności konserwatorskie dodatkowo w wymiarze 1/ 2 etatu.

Sąd Apelacyjny uznał za błędne dokonane na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego ustalenia Sądu Okręgowego w zakresie pracy wnioskodawcy na łączonym stanowisku pracy. Sąd Okręgowy, jakkolwiek oparł się na

aktach osobowych wnioskodawcy nie zauważył, iż prace konserwatorskie wnioskodawcy wykonywał po godzinach pracy na stanowisku palacza, w oparciu o dodatkowy wymiar czasu pracy.

Bezspornym w sprawie było, iż praca wnioskodawcy w spornych okresach na stanowisku palacza c.o. w Zespole Szkół Zawodowych Nr (...) w O. stanowi pracę palaczy nieautomatyzowanych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego, wymienionych w wykazie A, w dziale IV pod poz. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zaliczenie tych okresów pracy – od 1 listopada 1969 r. do 2 marca 1970 r. (4 miesiące), od 2 marca 1970 r. do 1 października 1971 r. (1 rok 6 miesięcy) oraz od 1 lutego 1972 r. do 1 września 1973 r. (1 rok i 7 miesięcy) - ogółem 3 lata i 5 miesięcy do stażu pracy w warunkach szczególnych pozwala na ustalenie, iż wnioskodawca legitymuje się wymaganym przepisem 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Spełnia zatem przesłanki do uzyskania prawa do emerytury w oparciu o art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzające go decyzje organu rentowego z dnia 24 marca 2011 r. i 5 maja 2011 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy J. T. prawo do emerytury od dnia 1 lutego 2011 r.

Orzeczenie o kosztach postępowania znajduje uzasadnienie w treści art. 98 kpc.

R.S.